

MUNKAHELYI EGÉSZSÉGÜGYI JELLEMZŐK A VÁM- ÉS PÉNZÜGYŐRSÉG SZEMÉLYI ÁLLOMÁNYÁNAK ÉS A RENDÉSZETI SZAKKÖZÉPISKOLÁK OKTATÓINAK EMPIRIKUS VIZSGÁLATA ALAPJÁN

Hidvégi Péter
Eszterházy Károly Főiskola, Eger

Kulcsszavak: munkahelyi egészségfejlesztés, stressz, motiváció, elégedettség

Magyarország a legfontosabb egészségügyi mutatókat tekintve az európai országok sorában az utolsók közé került. A születéskor várható átlagos élettartam, az idő előtti elhalálozás és több krónikus megbetegedés előfordulási gyakoriságában nagyon rossz helyen áll, illetve élen jár Európában. Az elszomorító népegészségügyi adatok javulásához, nagy tömegeket bevonó, megelőző programokra van szükség. Az egészségfejlesztő programok megtervezése, végrehajtása, hatékonyságának vizsgálata pedagógiai feladatnak is tekinthető.

Kutatási célom országos viszonylatban feltárni a vám-és pénzügyőrök és a rendészeti szakközépiskolák oktatóinak stressz-szintjét, munkahelyi motivációjukat, munkahelyi légkört, szervezet iránti elkötelezettségüket és az előrejutás lehetőségeit. A vám-és pénzügyőrök esetében – a kapott eredmények tükrében – egy egészségfejlesztési tervet szeretnék kidolgozni a már meglévő egészségfejlesztési irányvonalakat figyelembe véve.

A próbamérésre 2008 őszén került sor. Vizsgálatunkban 297 fő vett részt, ebből: (1) 108 fő vám-és pénzügyőr, akik több mint egy éve szolgálatot teljesítenek; (2) 88 fő vám-és pénzügyőr, akik kevesebb, mint egy éve dolgoznak a Vám-és Pénzügyőrség állományában; (3) 88 fő rendészeti iskolákban és 13 fő vám-és pénzügyőri iskolában oktató.

A felmérés kérdőíves módszerrel történt, zárt kérdések felhasználásával: demográfiai adatok (9 item); Siegrist stressz kérdőív és magánéleti stressz (28 item); motiváció (6 item); munkahelyi légkör (9 item); munkahelyi elégedettség (8 item); szervezeti elkötelezettség és előrejutás lehetősége (10 item).

Négy részkérdőív itemei összegezhető, s reliabilitásmutató számolható. Ezek reliabilitása 0,76-0,88 közötti Cronbach- α értékeket mutatott. A négy összegezhető részkérdőív alapján összehasonlítottuk a hivatásos és az oktatói állományt. A munkahelyi stressz részkérdőívben a hivatásos állomány átlagpontszáma szignifikánsan magasabb ($p=0,01$). A motiváció részkérdőívben az oktatók átlagpontszáma bizonyult magasabbnak. ($p=0,01$). A munkahelyi légkör részkérdőívben ugyancsak magasabb pontszámot értek el az oktatók ($p<0,01$). A szervezet iránti elkötelezettség és az előrejutás részkérdőívben viszont nem volt szignifikáns különbség a két részminta között ($p=0,19$). További részletesebb elemzésre és összefüggésvizsgálatra a konferenciaelőadásban térek ki.

Vizsgálatunk empirikus eredményeket hozott olyan területen, amely a pedagógustársadalom számára alapvető jelentőségű. Az eredmények munkahelyi egészségfejlesztő program kidolgozásának szükségességét vetítik előre.